

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	2.Kf.700.295/2023/8.
A felperes:	felperes (felperes címe)
Az alperes:	Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Derecskei Járási Hivatala (alperes címe)
Az alperes jogi képviselője:	dr. Varga Emese kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	gyámhatósági ügyben indult mulasztási per
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (10. sorszám alatt)
A fellebbezéssel érintett eljárás:	Debreceni Törvényszék 20.K.702.485/2022/9. számú ítélete

Í T É L E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára fizessen meg 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] Az ügy előzménye, hogy a felperes anya – a házassági bontóperben hozott ítélet alapján – a 2008. évben született és nála elhelyezett kiskorú gyermeke felett a felügyeleti jogot a perben nem álló volt házastárs apával közösen gyakorolta. A felperes kizárólagos szülői felügyeleti jogának elrendelése érdekében a 2020. évben polgári peres eljárást indított. Az alperes a 2021. április 29. napján kelt határozatszám1. ügyiratszámú határozatával a gyermeket ideiglenes hatállyal az apa háztartásában helyezte el. A felperes

2021. június 21. napján benyújtott kezdeményezésére a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal a 2021. július 8. napján kelt határozatszám2 számú végzésével az alperest – a kiskorú gyermeket és a felperest érintő valamennyi gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásból – kizárta, majd az eljárásra kijelölt helység1 Járási Hivatal a 2021. augusztus 17. napján kelt határozatszám3. ügyiratszámú határozatával (a továbbiakban: Határozat) az ideiglenes hatályú elhelyezést a szülői felügyeleti jog gyakorlásának módosítása iránt indított per jogerős befejezéséig fenntartotta, egyben megállapította a felperes gondozási, nevelési joga szünetelését. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal felügyeleti jogkörében meghozott 2021. október 2. napján kelt a határozatszám4. ügyiratszámú döntésével (a továbbiakban: Felügyeleti döntés) a Határozatot akként változtatta meg, hogy a gondozási, nevelési jog szünetelése helyett a felperes szülői felügyeleti jogának szünetelését állapította meg.

A felperes keresete és az alperes védirata

[2] A felperes keresetében egyrészt a Határozat megsemmisítését, másrészt az alperes mulasztásának megállapítását kérte. Kifogásolta, hogy az alperes az ideiglenes hatályú elhelyezést a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 73. § (1) bekezdés a) pontjában előírt 30 napos határidőben nem vizsgálta felül. Később a Felügyeleti döntés megsemmisítése iránt is keresetet nyújtott be. A Fővárosi Ítéltábla 2.Kpkf.750.197/2022/2. számú végzésének iránymutatása szerint az elsőfokú bíróság a jelen mulasztási pert a Határozat és a Felügyeleti döntés jogszerűségének vizsgálatára irányuló perekthől elkülönítette.

[3] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés keresetben hiányolt felülvizsgálatát a helység1 Járási Hivatal a Határozat meghozatalával elvégezte, továbbá mulasztás megállapítására a folyamatban lévő polgári perre tekintettel sem kerülhet sor.

[4] A per folyamatban léte alatt a helység1 Járási Hivatal a 2021. december 9. napján kelt határozatszám5 ügyiratszámú határozatával az ideiglenes hatályú elhelyezést megszüntette, továbbá a Debreceni Törvényszék a 20.K.702.013/2021/32. számú ítéletével a felperesnek a Felügyeleti döntéssel módosított Határozat megsemmisítésére irányuló keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[5] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában – a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 129. §-a, valamint a Gyvt. 73. § (1) bekezdése idézésével, a Kúria Kf.VI.39.847/2021/3. számú ítéletében foglaltakra figyelemmel – rögzítette, hogy a mulasztás megállapításának több körülmény alapján sincs helye. Egyrészt a kereset benyújtását megelőzően a kijelölés folytán

eljárás hatóság a Határozat meghozatalával az ideiglenes hatályú elhelyezés fenntartásáról rendelkezett. Másrészt a Gyvt. 73. § (1) bekezdése alapján a hatóságnak akkor keletkezik határozathozatali kötelezettsége, ha az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetésének van helye. A helységi Járási Hivatal a Határozatban az ideiglenes hatályú elhelyezés fenntartása mellett foglalt állást, amely ellen benyújtott keresetet a bíróság elutasította, így az elrendeléstől számított 30 napon belül nem volt indok az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetésére. Harmadrészt alaposnak találta az alperes azon védekezését, mely szerint a szülői felügyelet tárgyában folyamatban lévő per alapján nem feltétlenül volt szükséges hivatalból határozatot hozni, mivel az ideiglenes hatályú elhelyezés folytán a gyermek az apa háztartásában volt, így a Gyvt. 73. § (1) bekezdés c) pontjának alkalmazása merülhetett fel észszerűen, ugyanakkor a már folyó per mellett ismételt perindítás nem lett volna indokolt; továbbá a Gyvt. 73. § (1) bekezdés b) és d) pontjai alkalmazásának szükségességére semmilyen adat sem merült fel.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[6] Az elsőfokú ítélettel szemben előterjesztett hiánypótoló fellebbezésében a felperes – annak tartalma szerint – az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes mulasztásának megállapítását kérte. Előadta, hogy az évek óta tartó meghurcoltatásért a gyámhatóság felelősségre vonását, írásbeli bocsánatkérésének elrendelését, és az őt, valamint gyermekeit ért, – vagyoni és nem vagyoni elemekből álló – 1,5 millió forintba becsült kár megfizetését szeretné elérni. Kérte ezen kár összegének meghatározását. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 95. § (1) bekezdés a) pontja szerinti gyermek veszélyeztetése nem volt valós, ezen rendelkezés egyetlen pontja sem valósult meg. Meghallgatásának elmulasztásával az alperes a Gyer. 96. § (1) bekezdését is megsértette. Az alperes az ideiglenes hatályú elhelyezést a Gyer. 98. § (2) bekezdése szerint nem vizsgálta felül. A polgári per már az ideiglenes hatályú elhelyezés időpontjában is folyamatban volt. Az alperes megsértette az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 25. §-a, 51. §-a és 84. §-a rendelkezéseit. Részletesen kifejtette, hogy mely okból tartja jogszabálysértőnek a gyermekvédelmi intézmények magatartását, a Határozat ideiglenes hatályú elhelyezésre vonatkozó rendelkezését, az annak meghozatalára irányuló eljárást, a gyermek meghallgatásának körülményeit, és a Határozat jogszerűségére nézve folyamatban volt peres eljárást. Az alperes a szülői felügyeleti jog megállapítása iránti polgári peres eljárásba avatkozott bele. Az alperes előbb mulasztott, mint a kijelölés alapján eljáró helységi Járási Hivatal, akinek döntése jogilag nem menti az alperes dolgozóit. A második gyermeke esetében az alperes megfélemlítésével már szembe mert szállni, és nem hagyta őt az apánál elhelyezni. Az alperes a helységi Járási Hivatal döntésének meghozataláig 3 hónapig mulasztásban volt. Kérte a másodfokú bíróságtól, hogy adjon választ arra a kérdésre, hogy az elsőfokú bíróságnak hivatalból ki kell-e vizsgálnia a gyámhatósági eljárás jogszerűségét. Kifogásolta a Határozat jogszerűségére nézve folyamatban volt peres eljárásban meghozott jogerős ítéletben előírt, valamint a fellebbezéssel támadott elsőfokú ítéletben szereplő illeték megfizetésére kötelezését.

[7] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kifejtette, hogy a felperes fellebbezése nem tartalmazza a másodfokú bíróság döntésére

vonatkozó határozott kérelmet. A felperes alapvetően az ideiglenes hatályú elhelyezés, és nem az elsőfokú ítélet jogszerűtlen volta mellett érvelt.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[8] A fellebbezés – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[9] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. A másodfokú eljárás terjedelme vizsgálatakor az ítéltábla figyelembe vette, hogy az alperes mulasztására hivatkozással benyújtott kereseti kérelem alapján a Kp. XXII. Fejezete szerinti mulasztási perben meghozott elsőfokú ítélet jogszerűségének vizsgálata képezi feladatát [Kp. 108. §]; a felperes által kifogásolt határozatszámú. ügyiratszámú ideiglenes hatályú elhelyezésről rendelkező alperesi határozat, a helységi Járási Hivatal által meghozott Határozat, valamint a Debreceni Törvényszék 20.K.702.013/2021/32. számú ítélete jogszerűségéről nem foglalhat állást. A felperes az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást nem vitatta; az alperes hivatkozásával szemben géppel írt teljes bizonyító erejű fellebbezése mellett benyújtott kézzel írt hiánypótoló fellebbezése tartalmazza a másodfokú bíróság döntésére vonatkozó határozott kérelmet. A felperes kifogásolta illetékfizetésre kötelezését is, azonban ezzel összefüggően megsértett jogszabályhelyet nem jelölt meg, a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait nem adta elő. Ezért – a Kp. 99. § (1) bekezdésére, 100. § (2) bekezdés b) pontjára és 104. § (1) bekezdésére figyelemmel – az ítéltábla ebben a körben nem vizsgálódhatott, mivel a fellebbezésnek e tekintetben nem voltak olyan jogszabálysértés-állításai és érvei, amelyeket a másodfokú bíróság összevethetett volna az ítéleti indokolással. Ekként a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között eljárva a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen hívta fel a döntéséhez irányadó, releváns jogszabályokat, és azok alapján jogszerű döntést hozott, döntésével – az indokolás kiegészítésével – a másodfokú bíróság az alábbiak szerint egyetértett.

[10] Az elsőfokú ítélet tárgyaláson történő meghozatala a Kp. 127. §-a alapján alkalmazandó 124. § (4) bekezdése alapján a tisztességes eljárás követelményeinek biztosítása érdekében szükséges volt, az erről történő formászerű rendelkezés elmaradása a per érdemi eldöntésére kihatással nem volt.

[11] A felperes keresetében azt állította, hogy az alperes elmulasztotta a Gyvt. 73. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott kötelezettségének teljesítését. A Kp. 129. § (1) bekezdése alapján a bíróság mulasztást állapít meg, ha a közigazgatási szerv a közigazgatási cselekmény megvalósítására vonatkozó, jogszabályban meghatározott kötelezettségének az irányadó elintézési határidőn belül nem tett eleget. Ehhez igazodóan a mulasztás a közigazgatási szerv közigazgatási cselekmény megvalósítására vonatkozó, jogszabályban rögzített kötelezettségének elmulasztása [Kp. 127. §]. Ezért a bíróságnak azt kell vizsgálnia,

hogy a keresetben megjelölt közigazgatási cselekmény megtételére az alperesként megjelölt közigazgatási szerv jogszabályi rendelkezésnél fogva köteles-e. Miként azt az elsőfokú bíróság jogszerűen rögzítette, mulasztás megállapításának csak akkor van helye, ha a közigazgatási szerv az ítélet meghozatalának időpontjában is mulasztásban van.

[12] Az általa megállapított tényállás szerint az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra a körülményre, hogy a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal az alperest – a kiskorú gyermeket és a felperest érintő valamennyi gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásból – kizárta. Az Ákr. 15. § (1) bekezdése alapján a hatóság a hatáskörébe tartozó ügyben az illetékességi területén, vagy kijelölés alapján köteles eljárni. Ebből következően a hatóság abban az esetben köteles eljárni, ha az ügyben külön jogszabályi rendelkezés alapján illetékességgel és hatáskörrel, vagy az adott ügyre kijelöléssel rendelkezik. A jelen ügyben az alperest a felügyeleti szerve kizárta, így az alperes – függetlenül attól, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezésről elsőként döntött – eljárásra nem volt jogosult, a felperes kizárási kérelmének benyújtását, majd kizárását követően az ügyben többé döntést nem hozhatott. Ennek megfelelően az elsőfokú bíróság jogszerűen rögzítette, hogy a helységi Járási Hivatal volt köteles az ideiglenes hatályú elhelyezés Gyvt. 73. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálatára, amelynek a Határozat meghozatalával eleget tett. Ezen megállapítást követően az elsőfokú bíróságnak a kifogásolt mulasztás körében további vizsgálatot folytatnia, a mulasztás megállapíthatóságát kizáró további körülményekre rámutatnia nem kellett; további megállapításai a per érdemi eldöntésére kihatással nem voltak.

[13] A fentiek szerint a felperes fellebbezési hivatkozásával szemben az elsőfokú bíróság nem állapíthatta meg, hogy az alperes kizárását követően elmulasztotta a Gyer. 98. § (2) bekezdésében foglaltakat. A Gyer. 95. § (1) bekezdés a) pontja, 96. § (1) bekezdése, az Ákr. 25. §-a, 51. §-a és 84. §-a megsértésére történő hivatkozás határozatszámú. ügyiratszámú ideiglenes hatályú elhelyezésről rendelkező alperesi határozat, valamint a Felügyeleti döntéssel módosított Határozat jogszerűségét érinti, amely nem képezheti jelen másodfokú eljárás tárgyát. A hatósági eljárás lefolytatásának elmulasztásával az Ákr. fellebbezésben hivatkozott rendelkezései nem sérthetők meg, mert erre a hatóság (aktív) eljárása során kerülhet sor.

[14] A szülői felügyeleti jogot érintő minden hatósági vagy bírósági eljárás és döntés, a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezése jelentős mértékű beavatkozást jelent mind a szülő, mind a gyermek életébe, ezáltal természetes, hogy az ezekkel kapcsolatos körülményeket, az eljárásokban részt vevők hozzáállását a személyesen érintett felperes szubjektív módon ítéli meg. A közigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget akkor lehet megállapítani, ha a kárt közhatalom gyakorlásával vagy annak elmulasztásával okozták, és a kár rendes jogorvoslattal, továbbá közigazgatási perben nem volt elhárítható. Kártérítési kötelezettség csak jogellenes károkozáshoz kapcsolódik. [A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:520. §, 6:548. § (1) bekezdés.] A közhatalom gyakorlásával kapcsolatos kártérítés iránt indított perek a polgári bíróság hatáskörébe tartoznak. A közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény érvényesíthetőségének feltétele, hogy a közigazgatási ügyben eljáró bíróság – ha a közigazgatási bírói út biztosított – a jogsértést jogerősen megállapítsa. [A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 20. § (3) bekezdés a) pont aa) alpont, 24. § (3) bekezdés] Így a felperest esetlegesen

valamely közhatalom gyakorlásával összefüggő kártérítés jogalapjának és összegének megállapítására a közigazgatási perben eljáró bíróság, így jelen másodfokú bíróság hatáskörrel nem rendelkezik.

[15] A bíróság a Kp. 85. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási tevékenység jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között vizsgálja, a hivatalból bizonyítandó vagy figyelembe veendő tényeket és körülményeket a Kp. tételesen sorolja fel [78. § (5), 85. § (3) bekezdések], amely rendelkezések értelmében az elsőfokú bíróság a hatósági eljárás és döntés teljeskörű hivatalbóli vizsgálatára nem köteles.

[16] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[17] Az alperes a másodfokú eljárásban perköltséget nem számított fel, ezért arról a bíróságnak a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése, valamint 82. § (1) és (3) bekezdései alapján rendelkeznie nem kellett.

[18] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontjában és a 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illeték viselésére a felperes a Pp. 101. § (1) bekezdése, valamint 102. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az állam javára az állami adó- és vámhatóság által közzétett illetékbevételi számlára. A fizetendő illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése alapján a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékkessé, figyelemmel a Pp. 358. § (2) bekezdésére is. Az illeték megfizetése során a közleményben fel kell tüntetni a Fővárosi Ítéltáblát, a bíróság ügyszámát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pont]. Amennyiben a felhívásnak a kötelezett megjelölt határidőben nem tesz eleget, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

[19] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 77. §-a, valamint a 127. §-a alapján alkalmazandó 124. § (5) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[20] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2024. február 28.

dr. Szőke Mária s.k.	dr. Bendli Attila József s.k.	dr. Németh Andrea s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró